

ANTROPOLOGIA CULTURAL

(CODI: 28705)

PROFESSOR: PER DETERMINAR
HORARI: DIMARTS I DIJOUS, 11.30-13 H.
PRIMER SEMESTRE
6 CRÈDITS

DEPARTAMENT D'ANTROPOLOGIA SOCIAL I DE PREHISTÒRIA
TELÈFON: 93 581 34 58

PROGRAMA

L'objectiu d'aquesta introducció a l'antropologia cultural és posar els estudiants en contacte amb comportaments i creences diferents, amb alguns casos etnogràfics específics i temes estudiats, que no han estat tractats per d'altres disciplines de les ciències socials, com podrien ser l'estudi del parentiu, els sistemes de creences, les estratègies de subsistència i les formes d'organització política de les anomenades societats no-estats. Aquesta és una de les aportacions que ha fet l'antropologia a l'estudi de les cultures humanes, que ens ajuda a entendre i apropar-nos a realitats culturals poc conegudes, que podem considerar "llunyanes" i, a vegades, sorprenentment molt "properes".

El programa presentat segueix les línies generals del curs. En el seu moment indicaré les lectures de textos etnogràfics i bibliografia antropològica bàsica que tractin algun dels temes exposats a classe.

1. Introducció a l'antropologia cultural.

Objecte de l'antropologia: l'antropologia cultural com a explicació de problemes plantejats sobre la cultura humana. Concepte de cultura. Relativisme cultural i etnocentrisme. Interpretació i ciència. El discurs sobre l'anti-alteritat (racisme, xenofòbia, exclusió, marginació i desigualtat social) i la identitat ètnica. La tradició recreada: entre l'aculturació i la reformulació.

BEATTIE, J (1978). *Otras Culturas*. Fondo de Cultura Económica.
KAHN, JS (ed.) (1975). *El concepto de Cultura: Textos fundamentales*. Editorial Anagrama.
KAPLAN, D & MANNERS, RA (1979). *Introducción crítica a la antropología*. Nueva Imagen.
LLOBERA, JR (ed.) (1979). *La antropología como ciencia*. Editorial Anagrama.

2. Literatura oral i textos etnogràfics.

Entre la realitat i la ficció: literatura i antropologia un espai de confluència. Anàlisi de textos (selecció de narrativa i contes africans) i alguns aspectes centrals de la cultura, les seves representacions simbòliques i els seus significats.

CLIFFORD, J & MARCUS, GE (eds.) (1991 [1986]). *Retóricas de la Antropología*. Editorial Júcar.
GEERTZ, C (1989). *El antropólogo como autor*. Ediciones Paidós.
GRAU, J (2001). *Antropología social y audiovisuales. Aproximación al análisis de los documentos filmicos como materiales docentes*. Publicacions d'Antropologia Cultural, Universitat Autònoma de Barcelona.

3. Sistemes de creences.

Varietats d'experiències religioses. Visió del món versus ciència. Els mites, les llegendes i els contes. Cultes i especialistes religiosos. Representacions del món i de la persona. El ritual i les representacions simbòliques.

ELIADE, M (1988 [1957]). *Lo sagrado y lo profano*. Editorial Labor.
EVANS-PRITCHARD, EE (1976 [1937]) *Brujería, magia y oráculos entre los azande*. Editorial Anagrama.
GLUCKMAN, M; DOUGLAS, M & HORTON, R (1991 [1977]). *Ciencia y brujería*. Editorial Anagrama.
LOWIE, RH (1983 [1952]). *Religiones primitivas*. Alianza Editorial.

MALLART, LL (comp.) (1993). *Ser hombre, ser alguien. Ritos e iniciaciones en el sur del Camerún*. Publicacions d'Antropologia Cultural, Universitat Autònoma de Barcelona.
TURNER, V (1990 [1967]). *La selva de los símbolos*. Siglo XXI Ediciones.

4. L'estudi del parentiu.

Organització de la reproducció i control de la sexualitat. Grups de parentiu i unitat domèstica. Descendència i filiació. Incest i exogàmia. El matrimoni. Preu de la núvia i l'aliança matrimonial. Formes de residència post-nupcial. El paper reproductiu. Concepcions embriològiques i concepte de persona.

RADCLIFFE-BROWN, AR & FORDE, D. (1982). *Sistemas africanos de parentesco y matrimonio*. Editorial Anagrama.

GONZALEZ ECHEVARRIA, A; SAN ROMAN, T; VALDES, R (1983). *Tres escritos introductorios al estudio del parentesco y una bibliografía general*. Publicacions d'Antropologia Cultural, Universitat Autònoma de Barcelona.

LEVI-STRAUSS, C; SPIRO, M & GOUGH, K (1974). *Polémica sobre el origen y la universalidad de la familia*. Editorial Anagrama.

5. Estratègies de subsistència. Economia en les societats no estatals.

El sistema productiu i l'obtenció dels recursos alimentaris dels caçadors-recol·lectors, dels agricultors i dels pastors nòmades. Organització del consum a petita escala. La producció domèstica i grups de parentiu. El sistema distributiu: reciprocitat i redistribució. La llei dels intercanvis.

GODELIER, M. (ed.) (1976). *Antropología y economía*. Editorial Anagrama.

LLOBERA, J.R. (ed.) (1979). *Antropología económica. Estudios etnográficos*. Editorial Anagrama.

MEILLASSOUX, C. (1987 [1975]). *Mujeres, graneros y capitales. Economía doméstica y capitalismo*. Siglo XXI Ediciones.

6. Formes d'organització política en les societats no estatals.

Autoritat i poder. El manteniment de l'ordre en les societats no estatals. Jerarquització i estratificació social. Categories d'edat, societats secretes i iniciàtiques. El control dels ancians. Noves formes de lluita contra la desigualtat social.

BALANDIER, G (1976). *Antropología política*. Ediciones Península.

BALANDIER, G (1994 [1992]). *El poder en escenas. De la representación del poder al poder de la representación*. Ediciones Paidós.

GLEDHILL, J (2000 [1999]). *El poder y sus disfraces*. Edicions Bellaterra.

LEWELLEN, TC (1994). *Introducción a la Antropología política*. Ediciones Bellaterra.

LLOBERA, JR (ed.) (1979). *Antropología política*. Editorial Anagrama.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació de l'assignatura consistirà en un treball final: ressenya d'un text etnogràfic o sobre un dels temes estudiats per a l'antropologia d'interès per a l'alumne/a.

A principis del curs es donarà un llistat de les etnografies recomanades i la bibliografia específica sobre els diferents temes antropològics escollits per fer el treball final; i es deixarà a disposició de l'alumne un dossier de lectures obligatòries.

Es valorarà també l'assistència a classe.